

Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences (KNAW) KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

Communicator, verbindingsman, penvoerder en man van vergezichten

de Jong Gierveld, J.

published in

Nico van Nimwegen: The resourceful demographer
2014

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in KNAW Research Portal](#)

citation for published version (APA)

de Jong Gierveld, J. (2014). Communicator, verbindingsman, penvoerder en man van vergezichten. In H. van Dalen, & I. Esveldt (editors), *Nico van Nimwegen: The resourceful demographer: Liber Amicorum* (blz. 36-38). Netherlands Interdisciplinary Demographic Institute.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the KNAW public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the KNAW public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

pure@knaw.nl

Communicator, verbindingsman, penvoerder en man van vergezichten

Jenny Gierveld

Bevolkingsvraagstukken: thema's die boeien en altijd boeiend blijven, juist ook voor een publiek van leken.

Mevrouw N., 79 jaar, in gesprek met haar zusters (geen van allen hebben meer onderwijs genoten dan lagere school):

“Nee hoor, dat vak van mijn schoondochter is niet zo moeilijk. Ik kan je gemakkelijk uitleggen waarover het gaat....” en zij praat honderduit over trouwen, kinderen krijgen en werken, en over de verschillen in dit opzicht tussen vrouwen die wel en niet actief betrokken zijn in de kerk.

Dat het Nederlandse publiek zoveel informatie heeft meegekregen over bevolkingsvraagstukken is bepaald niet in de laatste plaats te danken aan al die NIDI-mensen, die zich hebben ingezet voor de doorlopende vertaling van wetenschappelijke demografische gegevens naar de Nederlandse samenleving. Onder hen neemt Nico van Nimwegen een heel speciale plaats in. Een viertal aspecten van het werk van Nico mag ik hier kort uitlichten:

1. Nico, de demografische communicator
2. Nico, de man van vergezichten
3. Nico, de verbindingsman
4. Nico, de onvolprezen penvoerder

1. Nico, de demografisch communicator

De thema's die centraal staan binnen de wetenschappelijke bestudering van de demografie bestrijken een breed terrein en omvatten de gehele levensloop van mannen en vrouwen. De wetenschapper Nico van Nimwegen heeft zich met alle fasen en transities in de levensloop diepgaand bezig gehouden. Dat begint met de voorwaardenscheppende omgeving inzake de start van gezinsvorming, de creatie van een kindvriendelijke omgeving die barrières slecht om tot gezinsvorming te kunnen komen. Passende woonruimte, uitzicht op het kunnen combineren van zorgtaken en werk, waar mogelijk het harmoniseren van de komst van kinderen met kinderopvangmogelijkheden. Het kindertal dat onder meer afhankelijk is van de vraag of de (toekomstige) moeder in de arbeidsmarkt werkzaam is, de religieuze achtergrond en bijbehorende attitudes van vader en moeder, maar ook de leeftijd waarop de ouders het eerste kind wensen te krijgen (laat moederschap), de verzorging en begeleiding van jonge kinderen door adolescentie heen en tot jong-volwassenheid – ook de determinanten van de start en het prille begin van de levensloop worden door Nico bestudeerd, beschreven en verklaard. In dit kader mogen we ook niet vergeten te vermelden zijn schrifturen rond seksueel gedrag en contraceptie.

Veel aandacht kreeg dan ook de transitie van de jongere als verlater van het ouderlijk huis, het aansluitende alleen gaan wonen, het zoeken en vinden van vrienden en een partner en de timing van het gaan samenwonen al of niet als gehuwd koppel. Juist ook de achtergronden van de beslissing om te gaan samenwonen dan wel te trouwen, de opties rond het tijdstip daarvan, de interactie met de wens om kinderen te krijgen, ook op dit vlak is het niet moeilijk publicaties van de hand van Nico te vinden.

Maar de belangstelling van Nico van Nimwegen loopt door en neemt de vervolgfases uit de levensloop ter hand. We treffen studies rond de migratiepatronen van jong-volwassenen en de wijze van inbedding in de Nederlandse samenleving. Studies inzake de kosten en opbrengsten van grootschalige migratie, die steeds voor nieuwe en vaak opvallende discussies in de pers aanleiding zijn geweest. De migratie-vragen zijn vervolgens nauw gerelateerd aan enkele belangrijke vraagstukken die verband houden met de vergrijzing en de dubbele vergrijzing van de samenleving. Kan internationale migratie een oplossing helpen bieden voor de opvang van een mogelijk tekort aan werkers in de zorgsector? Nico van Nimwegen neemt deze vraagstukken bij de kop, hij analyseert, beschrijft en verklaart... Het moet worden opgemerkt, dat nu Nico van Nimwegen zelf de leeftijd van de sterken nadert, ook zijn belangstelling voor de vergrijzingsvragen nog duidelijker gestalte krijgt dan voorheen het geval was. "Een andere kijk op vergrijzing" behoort tot de meer recente publicaties, evenals een uitgave onder de titel "Oud, ouder, oudst".

2. Nico, de man van de vergezichten

Het hiervoor genoemde onderzoek naar vele facetten van de levensloop leidt Nico van Nimwegen tot een omvangrijk oeuvre aan gedachtespels en weloverwogen vergezichten inzake het bevolkingsbeleid, dat eerdergenoemde ontwikkelingen moet dragen en faciliteren. Het spreekt vanzelf dat de door Nico en collega's geformuleerde beleidssuggesties op gedegen wijze worden onderbouwd. Daarbij neemt de evaluatie van bevolkingsbeleid uit voorafgaande periodes, soms teruggaand tot periodes rond de Tweede Wereldoorlog, maar zeker omvattend het beleid van de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw, een belangrijke plaats in. Bevolkingscommissies worden aansluitend voorzien van verschillende denkplaatjes voor toekomstig handelen; via expliciete bevolkingsmodellen of –zoals veel meer gebruikelijk– via verdoken suggesties voor een beleid dat bepaalde bevolkingsontwikkelingen zou kunnen ondersteunen.

3. Nico, de verbindingsman

Nico van Nimwegen is ook bij uitstek de man die op het glibberige veld van suggesties voor bevolkingsbeleid met veel gemak en charme groepen van adviseurs bijeen brengt voor overleg. De vergaderzaal van het NIDI wordt in dit kader heel regelmatig gevuld met demografische collega's en buitenstaanders, bijeengebracht om mee te denken over de optimale paden voor toekomstig beleid. Het was met name het werk van Nico van Nimwegen, die dergelijke groepen van mensen uit allerlei departementen en uit omliggende (onderzoeks-)instellingen bijebracht in het Werkverband Periodieke Rapportage Bevolkingsvraagstukken (WPRB). De resulterende zware volumes van rapportages zijn steeds door beleidsmakers en de media met grote belangstelling opgepakt.